

Springzaad Nieuwsbrief #98 – HERFST 2025

UIT HET BESTUUR

Nieuwe oogst

Mijn eerste "Uit het bestuur" – hoe leuk is dat!
De nabrander van Karstens stukje in juli was dat we helaas afscheid moesten nemen van een paar bestuursleden. Gelukkig heb ik goed nieuws: er is versterking, en dat ben ik! Ik ben Jurek Minderman, 25 jaar en woon in het mooie Venlo, Limburg. Ik heb 'Bos- en Natuurbeheer' gestudeerd aan Hogeschool Van Hall Larenstein en ben via die weg in contact gekomen met Springzaad. In het voorjaar van 2021 liep ik stage bij Springzaad, onder de deskundige begeleiding van Sigrun en Pjotr. Later hielp ik nog een paar keer mee bij fietsexcursies, maar zoals dat soms gaat, verwaterde het contact. Totdat ik ineens een mysterieus berichtje kreeg van Sigrun: "er groeit van alles ..." Kort daarna volgde een belletje, en

NIEUWS & LINKS

Komende activiteiten - Reserveer deze data voor 2026:

Partnerdag 2026
Vrijdag 10 april 2026 in Harderwijk

Thema: moestuinieren op het groene schoolplein anno 2026

Excursies met het SZ EXPERTISEnetwerk:
Ook in 2026 organiseren de regionale consultants Speelnatuur weer excursies voor SZpartners en gasten, noteer alvast de data:

Vrijdag 06 maart 2026

Vrijdag 29 mei 2026

Vrijdag 26 juni 2026

Vrijdag 16 oktober 2026

Heb je een thema, wil je iets laten zien of weet je een plaats met veel bezienswaardige speelnatuur plekken en/ of groene schoolpleinen, geef het door aan het SZ Expertisenetwerk, dan kunnen we er samen een mooie

voor ik het wist sprak ik met Marc. Tja, en jullie weten hoe dat gaat: van het een komt het ander!

Ik heb er enorm veel zin in om als bestuurslid mijn steentje bij te dragen aan Springzaad en, samen met iedereen die betrokken is, meer ruimte te creëren voor kinderen en natuur.

[Lees HIER meer over Jurek Minderman...](#)

Ga mee naar buiten!

Het is nog steeds herfst....

Waar je ook bent, op het schoolplein, in het park, in je tuin of het bos, er valt zoveel te ontdekken! Laat kinderen maar kijken, ruiken, voelen, luisteren en als het lukt ook proeven om de herfst intens te beleven en zich te verwonderen over hoe snel alles verandert. Vruchten en zaden rijpen en vallen, bladeren kleuren en dwarrelen naar beneden, je ziet steeds meer kale takken. Paddenstoelen komen op en zijn de week erop weer verdwenen. En dan hebben we het nog niet eens over de laatste insecten die van de bloeiende klimop snoepen en de spinnenwebben die je zo goed ziet als er fijne druppeltjes in hangen.

[Lees hier het hele stuk...](#)

Terugblik...

11de editie Springzaad Zandkastelen bouwen

06 sept. 2025 Bergen aan Zee

Ga met bestuurslid Jurek mee op zijn reis naar zijn allereerste Zandkastelendag van Springzaad...

Zaterdagochtend, 08:00, de wekker gaat! Het is tijd voor de Zandkastelendag van Springzaad! Hups in de kleren, ontbijtje door de mond en tandenpoetsen, klaar? Mooi! Tijd om scheppen, emmers en een heleboel gezelligheid in de auto te laden en op weg te gaan richting Bergen aan Zee, toch wel een dikke twee uur rijden vanaf Limburg. Gelukkig het is zaterdag en het verkeer valt mee dus binnen een gevoelsmatig korte tijd sta je op de Strandweg van Bergen.

dag van maken!

**Herhaling excursie naar Berlijn
speciaal voor ambtenaren en
beleidsmedewerkers:**

02 t/m 05 juni 2026

Programma en uitnodiging volgt in een speciale nieuwsflits binnenkort

Zandkastelen bouwen

in Bergen aan Zee

Zaterdag 05 september 2026

Kom je ook naar de 12de editie van het jaarlijkse Springzaad zandkastelenfestijn? Speciaal voor alle Springzaadpartners en hun kleine en grote vriendjes en familieleden. Neem iedereen mee!

UIT ONS WINKELTJE

Klik op de afbeelding om naar het artikel in de Springzaad winkel te gaan

Weer verkrijgbaar...

Speelplezier, natuur ervaren, ruimte voor creativiteit en bewegen, sociaal-emotionele ontwikkeling, frisse buitenlucht, uitdaging: allemaal zaken die belangrijk zijn om je als kind gezond te ontwikkelen. En allemaal zaken die speelnatuur te bieden heeft! Maar hoe ziet goede, beheersbare, uitdagende speelnatuur er uit? Hoe initieer je, ontwerp je, maak je, beheer je deze in de woonomgeving? Voor een antwoord op deze vragen combineert dit boek de kennis van Wageningen Universiteit en Researchcentrum en de inzichten van de GGD Rotterdam-Rijnmond met de praktijkervaringen van Natuurspeeltuin de Speeldernis. Het resultaat is een zeer leesbaar, rijk geïllustreerd, overzichtelijk verhaal, dat speelnatuur van al zijn kanten belicht. Het nodigt uit zelf het avontuur van het realiseren van speelnatuur in de stad aan te gaan: als initiatiefnemer, als ambtenaar, als ontwerper, als beheerder, als ouder of gewoon

Spullen uit de auto en daar gaan we! Bij Strandopgang Noord en dan naar het noorden was de opdracht, daar zou je een groot zandkasteel moeten zien... En dan... Paniek! Er is helemaal geen zandkasteel, er zijn ook geen vrolijke mensen of druk wapperende Springzaadvlaggen! Oké, rustig het strand afkijken en het hoofd draaien en ja hoor! Wat zien we? Een partytent zo groot dat het bijna een circustent is, vrolijk wapperende vlaggen, een Sigrun die druk staat te zwaaien en een zandkasteel? Of toch niet?

Terwijl we dichterbij komen zien we dat er helemaal geen zandkasteel is. Geen kantelen, geen slotgracht, geen mooie prinses die gered moet worden. Ik zie alleen de contouren van een draak?!

Maar wat blijkt, een Zandkastelendag betekent dus niet dat je een zandkasteel bouwt maar vooral met elkaar samenwerkt aan en ook weer afscheid neemt van een hele mooie creatie...

[Lees hier het hele stuk...](#)

Terugblik...

Speelkaravaan België

3 t/m 5 okt. 2025 Antwerpen

Begin Oktober zijn een aantal Springzaaders afgereisd naar onze zuiderburen. De 'Speelkaravaan', ooit begonnen in Nederland kreeg een vervolg in Antwerpen. Met zo'n twintig mensen (ongeveer de helft Nederlander, helft Belg) bezochten we een aantal heel verschillende plekken in de stad. Niet alleen natuurlijke speelplekken, maar ook een dakboerderij en een creatieve broedplaats. Naast alle superinteressante programma-onderdelen was er volop ruimte voor uitwisseling en natuurlijk lekker eten en drinken. Al met al is er veel inspiratie opgedaan.

[Lees hier meer over deze bijzondere reis ...](#)

Terugblik...

als homo ludens, de spelende mens...

We hebben bij de Speeldernis in Rotterdam nog een doos van dit boek uit het jaar 2009 kunnen vinden en het is nu weer verkrijgbaar in onze winkel.

Dit boek is tot stand gekomen met vele uren inzet van diverse mensen uit het Springzaadnetwerk. Met de aanschaf ondersteun je het werk van Stichting Springzaad.

Bekijk HIER het hele aanbod van ons online winkeltje

Nieuws Springzaad.be

Springzaad cursus: Ontwerp & aanleg duurzame groene speelplaatsen

Goed nieuws: We besloten ook in 2026 onze 3-daagse cursus 'Duurzaam vergroende speelplaatsen' nog eens te hernemen.

Interesse? Noteer alvast de data van de 3 lesdagen:

- 10, 17 en 24 maart '26 in het Gentse

- 6, 13 en 20 oktober '26 in het Leuvense

Meer info volgt.

Heb je vragen? Neem gerust contact via info@springzaad.be.

Klik [HIER](#) voor de website van Springzaad.be voor meer informatie en inschrijving.

Nieuwe ronde tweedaagse training: Ontwerpen van groene schoolpleinen

Excursie Expertisenetwerk

17 oktober 2025 in Leiden

Door Marian Kathmann

15 deelnemers kwamen naar Leiden voor de excursie langs 4 groene schoolpleinen. De start was op een van de 2 nieuwbouwscholen de Tweemaster en Kwintijn, die samen in één gebouw gehuisvest zijn. De scholen hebben voor een ander ontwerp en uitvoering van het schoolplein gekozen. Het plein van de Openbare basisschool Kwintijn is aangelegd door de Twee Heren. Ton Broersen, collega van Barry kon veel vertellen over de aanleg en het beheer dat zij hier doen. Marian Kathmann had voor het thema randvoorwaarden voor een educatief gebruik van het schoolplein wat op een rij gezet.

[Lees hier meer over deze dag en bekijk twee waardevolle kennis documenten van de gemeente Leiden ...](#)

Even voorstellen....

Nieuwe partner:

Judith Claessens | Studio
Buitenkans

Tof om bij jullie te horen! Met Studio Buitenkans wil ik, Judith, buitenruimtes creëren waarin (risicovol) spelen, leren

Data in 2026: 21 en 28 mei 2026

Wat je leert in de 2 daagse training:

- Groen, groener, goud: Een groen schoolplein tekenen is niet moeilijk, maar ervoor zorgen dat het groen blijft en écht leuk is, dat is een vaardigheid die moeilijker te leren is.
- Leer slim kiezen: goede materiaal- en beplantingskeuzes. Door te werken met de juiste materialen en beplanting ziet je plein er beter uit en is het duurzamer.
- Veiligheid voorop: leer de essentials van risicovol spel, keuringen en normen. Met inzicht in giftige beplanting en in de keuringsprocedure kan je alle vragen van de school beantwoorden.
- Leer het eenvoudige ontwerpproces van Suzanne van Ginneken: met meer dan 20 jaar ervaring leert ze jou snel en effectief te ontwerpen.

Deze 2 daagse training geeft je de basiskennis om een saai schoolplein om te toveren tot een levendige, groene oase.

Ontvang praktische tips, inspirerende ideeën en stapsgewijze begeleiding om een natuurlijk speellandschap te creëren dat niet alleen goed is voor de natuur, maar ook de gezondheid van kinderen bevordert.

Maak van elke pauze een avontuur en help mee ervoor te zorgen dat kinderen vaker buiten gaan spelen!

Meer informatie over deze training van Springzaad partner Speelnatuur | Suzanne van Ginneken vind je [HIER](#).

Landelijke NDE
Conferentie

Natuur als rijke
leeromgeving

en ontwikkelen volop tot bloei komen. Met groene schoolpleinen en uitdagende speelplekken zorg ik ervoor dat kinderen zich vrij, wild en verwonderd mogen voelen. Mijn kracht? Dankzij mijn jarenlange ervaring als orthopedagoog in het onderwijs ken ik de ontwikkeling van kinderen én weet ik wat er nodig is om schoolteams in beweging te krijgen – ook lang nadat het plein is opgeleverd.

[Lees hier meer over Judith...](#)

Ingezoomd: Groen schoolplein in Deventer

De Groene Planeet

Door Anneke Rodenburg

Jenaplanschool De Kleine Planeet ligt vlak bij station Deventer. Het grote plein ligt achter de school en was helemaal betegeld. Wel stonden er enkele grote bomen. In 2021 maakte ik samen met de leerkrachten én kinderen maquettes voor een nieuw groen schoolplein. De maquettes werden gemaakt met zand, takjes, bloemen, steentjes en andere natuurlijke materialen. Verrassend was dat zelfs de meeste jonge kinderen daar al raad mee wisten. Hun ideeën én de 4 thema's van het Jenaplanonderwijs (werk, gesprek, viering en spel) heb ik verwerkt in het ontwerp.

Hun ideeën én de 4 thema's van het Jenaplanonderwijs (werk, gesprek, viering en spel) heb ik verwerkt in het

Wil je als wethouder, bestuurder of beleidsmaker op onderwijsgebied echt werk maken van een rijke leeromgeving? Dan kún je niet om natuur en duurzaamheid heen. In Arnhem laten gemeente, scholen en Natuurcentrum Arnhem zien dat het kán: met natuur en duurzaamheid als stevige pijlers – verankerd in visie, beleid, programma's én huisvesting.

Van visie naar praktijk

Leren in de klas én leren in, met, van en over de natuur gaan hand in hand — ondersteund door beleid, programma's en huisvesting die duurzaamheid verankeren. Tijdens de eerste landelijke NDE-conferentie op vrijdag 23 januari 2026 in krijg je:

- Praktijkverhalen van Arnhemse schoolbestuurders, directeuren en leerlingen
- Inspirerende visies van twee wethouders op natuurinclusief onderwijsbeleid
- Concrete handvatten om dit ook in jouw gemeente of organisatie te realiseren
- Ruimte om ervaringen te delen en samen vervolgstappen te bepalen

Vind [HIER](#) meer informatie en meld je aan

Laatste artikel van
het project Groene
Schoolpleinen voor
een Gezonde
Ontwikkeling van
Kinderen
gepubliceerd

ontwerp. Regenwaterafkoppeling was één van de wensen van de school.

Lees [HIER](#) meer over dit project

Nieuwe start opleiding

Ecologisch hovenier/ ontwerper Voorjaar 2026

In februari 2026 start weer een nieuwe lichting voor de tweejarige opleiding Ecologisch Hovenier, een samenwerking tussen TerraNext en ons eigen Elyseum van Stichting Oase. Bij voldoende aanmeldingen starten we met drie groepen in Noord-, Midden- en West-Nederland.

De opleiding is bedoeld voor hoveniers en ontwerpers die ecologisch willen gaan werken, maar ook zij-instromers met bovengemiddelde interesse en bijvoorbeeld veel vrijwilligerservaring in een heemtuin of natuurspeeltuin zijn welkom.

Over ecologie leer je vooral buiten. In wezen draait de opleiding om het vertalen van ecologische processen naar een tuin of openbaar groen. Alle lesdagen worden verzorgd door ervaren vakspecialisten en zijn op de mooiste, inspirerende (voorbeeld)locaties. Elke lesdag krijg je een stuk theorie gecombineerd met lekker buiten kijken en doen. Er is, meer dan bij andere opleidingen, aandacht voor voorlichting, bewustwording en reflectie. De opleiding is absoluut niet schools. Elke groep heeft twee begeleidende docenten en deze kijken naar jouw persoonlijke ontwikkeling. Het maakt niet uit op welk niveau je afgestudeerd bent. De ervaring leert dat de groep om je heen minstens net zo belangrijk is voor je ontwikkeling op dit gebied.

De opleiding is uitermate geschikt om naast je werk te doen. Het kost je ongeveer één dag per week met een lange winter- en zomerpauze.

Kijk [HIER](#) voor meer informatie en/of neem contact op met Heilien Tonckens, heilien@hetnet.nl, 06-13421148.

COLUMN

Vlak na de zomervakantie is het laatste artikel van het project Groene Schoolpleinen voor een Gezonde Ontwikkeling van Kinderen gepubliceerd. Het artikel beschrijft hoe groene schoolpleinen worden gebruikt voor educatie. Het biedt handvatten voor leerkrachten en anderen die in de praktijk werken met groene schoolpleinen. Maar het biedt ook een call for action: de natuurlijke elementen op het groene schoolpleinen kunnen nog veel beter gebruikt worden!

Dank aan Elise Peters, Diewke Hovinga en Jolanda Maas voor hun bijdrage aan de totstandkoming.

Klik op de afbeelding of lees [HIER](#) het artikel.

2025 POSITION STATEMENT ON ACTIVE OUTDOOR PLAY

In 2015, the founders of Outdoor Play Canada released the Position Statement on Active Outdoor Play, which became a unifying voice for the outdoor play movement in Canada. We are celebrating the 10-year anniversary by launching an updated statement that serves to extend the 2015 Statement by expanding its reach globally, broadening its content, and emphasizing inclusivity across all ages.

The updated 2025 Position Statement highlights the benefits of active outdoor play for individuals of all cultures, abilities,

Een jaarring rijker

Door: Jeanette Vermeulen

"Wij zorgen voor het bos en het bos zorgt voor ons." De natuur heeft een stem. Kom luisteren!

Bij mij in de straat staan geen bomen. Gelukkig kon ik vandaag de tijd nemen om naar het bos te gaan, want voor je het weet zijn de takken kaal. Er was geen wind, ook geen zon, wel ritselde het overal waar ik liep waardoor de stilte nog intenser klonk.

Veel bomen zijn aan het verkleuren en opnieuw ben ik verrast over hoe verschillend dit gaat. Sommige voorlopers kleuren vurig geel-oranje, anderen stralen met een paars en wegglijdend groen. Vaarwel groei, bloei, vrucht en zaad, vaarwel seizoen 2025. Je komt nooit meer terug en energetisch keer je weer naar binnen, ook ikzelf.

Terugkijkend op wat dit jaar mij bracht zet ook dit zich van nature om in materie, mijn persoonlijke kringloop: een herinner-Ring rijker.

[Lees hier het hele artikel...](#)

and communities, as well as for the environment and the planet. It explores how research, policy, and practice intersect to support and advance active outdoor play.

Lees [HIER](#) het hele statement

Stripje van JEP

Zie hier een nieuw stripje van Jenny Herrewegen | JEP ontwerp

Op haar [blog](#) post Springzaad-partner Jenny van Herrewegen natuureducatieve stripjes. In elke nieuwsbrief mogen we een strip met jullie delen. Met dank aan Jenny!

Klik [HIER](#) voor een uitvergroting van de strip.

Heimans en Thijssprijs 2025 voor eerste voorzitter Stichting Springzaad Heilien Tonckens

De Heimans en Thijss Prijs 2025 gaat naar groenontwerper Heilien Tonckens voor haar decennialange, grensverleggende inzet voor natuur, groen erfgoed, natuurlijk spelen en ecologisch groenbeheer.

Van harte gefeliciteerd, Heiligen!

Aan deze uitgave werkten mee:

Marlies Huijzer, Marjan Nijland, Sigrun Lobst

Dank voor tekst en gebruik foto's aan:

Anneke Rodenburg, Els van der Kerkhof, Jan de Vries, Jan van Schaik, Jurek Minderman, Jeanette van der Meulen, Jenny van Herrewegen, Marc van de Geer, Marian Kathmann, Marjan Deurloo, Marjan Nijland, Marlies Huijzer, Judith Claessens, Sarah Los, Sigrun Lobst, Suzanne van Ginneken

Contact Secretariaat: Sigrun Lobst

E-mail: info@springzaad.nl

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u info@springzaad.nl toe aan uw adresboek.

